POSEBNOSTI RAČUNOVODSTVA U HOTELIJERSTVU NA PRIMJERU PODUZEĆA HOTELI BRELA d.d.

Jakir, Nikolina

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:313666

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

POSEBNOSTI RAČUNOVODSTVA U HOTELIJERSTVU NA PRIMJERU PODUZEĆA HOTELI BRELA d.d.

Mentor: **Student:**

doc. dr. sc. Slavko Šodan **Nikolina Jakir**

Split, kolovoz, 2018.

SADRŽAJ:

1.UVOD 1

1.1. Definiranje problema istraživanja 1

1.2. Ciljevi rada 1

1.3. Metode rada 1

1.4. Struktura (sadržaj) rada 2

2. REGULATORNI OKVIR ZA POSLOVANJE HOTELA 3

2.1. Zakon o računovodstvu 3

2.1.1. Podjela poduzetnika 4

2.1.2. Vođenje poslovnih knjiga 5

2.1.3. Standardi financijskog izvještavanja 6

2.1.4. Financijski izvještaji 8

2.2 Računovodstvene politike 14

2.3. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti 14

2.4. Zakon o porezu na dobit 17

2.5. Zakon o porezu na dodanu vrijednost 17

3. SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA U HOTELIJERSTVU NA PRAKTIČNOM PRIMJERU 20

3.1.Podaci o poduzeću Hoteli Brela d.d. 20

3.2. Računovodstvena evidencija i dokumentacija 20

3.2.1. Računovodstvena evidencija nabave po ulaznim računima 21

3.2.2. Računovodstvena evidencija prodaje po izlaznim računima 26

3.2.3. Obračun PDV-a na usluge smještaja i Zakon o boravišnoj pristojbi 28

3.2.4. Financijski izvještaji i pokazatelji poslovanja 32

4. ZAKLJUČAK 38

LITERATURA: 39

SAŽETAK 42

SUMMARY 42

PRILOZI 43

1.UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Računovodstvo je znanstvena disciplina koja se bavi prikupljanjem i obradom podataka o poduzetim ekonomskim aktivnostima poslovnog subjekta i prezentiranjem financijskih izvještaja. Funkcija računovodstva je pružanje relevantnih informacija korisnicima računovodstvenih informacija u cilju donošenja poslovnih odluka. [1]

Turizam koji posljednjih godina pokazuje rast čini hotelijerstvo izuzetno važnim faktorom hrvatskog gospodarstva. Usluge smještaja te hrane i pića, čine osnovne funkcije hotelijerstva. Regulirano je Zakonom o računovodstvu te s obzirom na prirodu poslovanja, Zakonom o ugostiteljstvu zbog čega su vidljive određene posebnosti u računovodstvu.

1.2. Ciljevi rada

Zbog prirode poslovanja računovodstvo u hotelskoj djelatnosti ima svoje posebnosti te je cilj ovog rada utvrditi ih na konkretnom primjeru.

1.3. Metode rada

Da bi se postavljeni cilj rada ispunio, korištene su sljedeće metode: metoda deskripcije, metoda komparacije, metoda analize i metoda sinteze.

Metoda deskripcije je postupak jednostavnog opisivanja ili ocrtavanja činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja.[2]Ova metoda primjenjuje se u početnoj fazi rada. Metoda sinteze stvarnost i pojave objašnjava logikom spajanja, objedinjavanja jednostavnijih predmeta i pojava u složene i složenih u još složenije.[3] Nasuprot metodi sinteze, metoda

[1]Perkušić D., (2016.): Osnove računovodstva, skripta, Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studije, 9.str
[2]Zelenika R.,(2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, četvrto izdanje, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka, 338.str
[3]Kukić S., Markić B., (2006): Metodologija društvenih znanosti; metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar, 133. str

analize može se definirati kao proces rastavljanja složenoga na elementarne dijelove[4]. Konačno, metoda komparacije za svoju primjenu uvjetuje postojanje istih ili sličnih svojstava kod više pojava. Pri tome se radi o vezama i odnosima sličnosti i različitosti između najmanje dviju vrsta pojava istog roda. [5]

1.4. Struktura (sadržaj) rada

Rad je strukturiran na način da se sastoji od četiri dijela:

- uvod,
- regulatorni okvir za računovodstvo ZOR i Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti,
- specifičnosti računovodstva u poduzeću Hoteli Brela d.d.,
- zaključak.

U uvodnom dijelu prikazana je tema kojom se rad bavi. Definiran je problem istraživanja koji će biti objašnjen u radu. Postavljeni su ciljevi koji se žele postići te nabrojane metode koje su korištene u radu. Na kraju prvog dijela, prikazan je kratak sadržaj (struktura) rada.

Drugi dio rada govori o regulatornom okviru za računovodstvo tj. Zakonu u računovodstvu kojeg su dužni primjenjivati svi poduzetnici u Republici Hrvatskoj. U sklopu Zakona o računovodstvu opisani su računovodstvena načela i standardi kojih su se subjekti dužni pridržavati te temeljni financijski izvještaji koji se sastavljaju. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, specifičan je za hotelijerstvo te se objašnjava u ovom dijelu.

Treći dio bavi se praktičnom razradom definiranog problema, analizira se specifičnost računovodstva u hotelijerstvu.

U posljednjem, petom dijelu, donosi se zaključak nakon analize definiranog problema istraživanja. Na samom kraju, prikazan je popis korištene literature, popis upotrijebljenih slika te sažetak.

[4]Kukić S., Markić B., (2006): Metodologija društvenih znanosti; metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar 125.str
[5]Kukić S., Markić B., (2006): Metodologija društvenih znanosti; metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar 133.str

2. REGULATORNI OKVIR ZA POSLOVANJE HOTELA

Zakon o računovodstvu regulatorni je okvir u Republici Hrvatskoj kojim se uređuje računovodstvo poduzetnika. Osim Zakona o računovodstvu, koji se odnosi na računovodstvo svih poduzetnika, hotelijerska poduzeća su zbog prirode svog poslovanja regulirana i Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti te Zakonom o porezu na dobit.

Zakonodavni okvir za poslovanje hotela u Republici Hrvatskoj reguliran je:

- Zakonom o računovodstvu,
- Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (HSFI),
- Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS),
- Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI),
- Računovodstvenim politikama,
- Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti,
- Zakonom o porezu na dobit.

2.1. Zakon o računovodstvu

Temeljni regulatorni okvir za računovodstvo u Republici Hrvatskoj jest Zakon o računovodstvu. Zakonom se uređuje računovodstvo poduzetnika te razvrstavanje poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige te popis imovine i obveza. Nadalje, regulira se primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji te konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja. Ovim Zakonom propisana su pravila koja se odnose na izradu izvještaja o plaćanjima javnom sektoru, reviziju godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća te sadržaj godišnjeg izvješća. [6]

[6]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 1., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120

2.1.1. Podjela poduzetnika

Poduzetnici su prema Zakonu o računovodstvu:[7]

- Trgovačko društvo i trgovac pojedinac,
- Poslovna jedinica poduzetnika iz točke 1. sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi ako prema propisima te države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja, te poslovna jedinica poduzetnika iz države članice ili treće države koji su obveznici poreza na dobit sukladno propisima kojima se uređuju porezi,
- Podružnica inozemnih poduzetnika u Republici Hrvatskoj, ako ista nije poslovna jedinica, kako je određeno propisima kojima se uređuju trgovačka društva.

Ovaj zakon razvrstava poduzetnike na mikro, male, srednje i velike. Pokazatelji na temelju kojih se razvrstavaju poduzetnici su *iznosukupne aktive, iznos prihoda te prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.* Ti pokazatelji se utvrđuju na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji.

Prema Zakonu o računovodstvu, **mikro poduzetnici** ne prelaze granične pokazatelje u dva od navedena tri uvjeta:[8]

- ukupna aktiva 2.600.000,00 kuna,
- prihod 5.200.000,00 kuna,
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 10 radnika.

Zakon o računovodstvu definira i male poduzetnike te uvjete koje oni moraju zadovoljiti. **Mali poduzetnici** su oni poduzetnici koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta: [9]

- ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna,
- iznos prihoda 60.000.000,00 kuna,

[7]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 4., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[8]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 5.,st.2, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[9]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 5.,st.3, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120

- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 50 radnika.

U **srednje poduzetnike** spadaju poduzetnici koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od navedena tri uvjeta: [10]

- ukupna aktiva 150.000.000,00 kuna,
- prihod 300.000.000,00 kuna,
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.

Veliki poduzetnici su prema ZOR-u: [11]

- oni poduzetnici koji prelaze granične pokazatelje u najmanje dva od tri uvjeta koji se odnose na srednje poduzetnike,
- banke, štedne banke, stambene štedionice, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, *leasing* društva, alternativni investicijski fondovi, mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima, mirovinska društva koja upravljaju dobrovoljnim mirovinskim fondovima, dobrovoljni mirovinski fondovi, obvezni mirovinski fondovi te mirovinska osiguravajuća društva i ostali navedeni u točki 2. ovog stavka. [12]

2.1.2. Vođenje poslovnih knjiga

Prema Zakonu o računovodstvu, poduzetnik bilježi nastale promjene tijekom redovnog poslovanja poduzeća te ih unosi u poslovne knjige na temelju knjigovodstvenih isprava.[13] Dakle, knjigovodstvena isprava je pisani dokument ili elektronički zapis o nastalom poslovnom događaju. Unos u poslovne knjige mora se temeljiti na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama.[14] Poduzetnik otvara poslovne knjige na početku poslovne godine na temelju zaključne bilance koja je sastavljena na kraju prethodne poslovne godine. Ukoliko se radi o novoosnovanom poduzeću, poslovne knjige se otvaraju na temelju popisa imovine i obveza. Pomoćne knjige i njihovo vođenje je propisano Zakonom o računovodstvu.[15] Vrsta i broj tih knjiga ovisi o djelatnosti, veličini i vrstama poslovnih

[10]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 5.,st.4., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[11]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 5.,st.5., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[12]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 5.,st. 5., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[13]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 13., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[14]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 8., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[15]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 13., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120

događaja. Otvaraju se donosom stanja iz poslovnih knjiga zaključenih na kraju prethodne poslovne godine. Svaki poduzetnik dužan je voditi poslovne knjige na način da osigura kontrolu unesenih podataka, ispravnost unosa podataka, čuvanje podataka, mogućnost korištenja podataka, mogućnost dobivanja uvida u promet i stanja na računima glavne knjige te mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja.Poslovne knjige se vode po načelu dvojnog knjigovodstva. U dvojnom knjigovodstvu, sve poslovne promjene u poduzeću se evidentiraju na najmanje dva konta. Jedan konto duguje, a drugi potražuje. Isti iznos knjiži se na dugovnu te na potražnu stranu konta što omogućuje knjigovodstvenu jednakost.[16] Poslovne knjige čine dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Poduzetnik zaključuje svoje poslovne knjige na zadnji dan poslovne godine, dan koji prethodi statusnoj promjeni, dan prije prestanka obavljanja djelatnosti sukladno posebnim propisima ako je poduzetnik fizička osoba te dan koji neposredno prethodi početku postupka likvidacije ili stečaja[17]. Prema ZOR-u, poduzetnik ima obvezu čuvati poslovne knjige.[18] Ukoliko se poslovne knjige vode kao elektronički zapis, glavna knjiga se mora nakon zaključivanja na kraju poslovne godine zaštititi na način da nije moguća izmjena pojedinih ili svih njezinih dijelova ili listova te je istu moguće u svakom trenutku otisnuti na papir. Dnevnik i glavna knjiga čuvaju se najmanje jedanaest godina dok se pomoćne knjige čuvaju također najmanje jedanaest godina.[19]

2.1.3. Standardi financijskog izvještavanja

Na temelju Zakona o računovodstvu, osnovan je Odbor za standarde financijskog izvještavanja. To stručno tijelo od devet članova obavlja sljedeće poslove: donosi Hrvatske standarde financijskog izvještavanja (HSFI), objavljuje HSFI u Narodnim novinama, daje tumačenja HSFI, dostavlja ministru financija prijedlog pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, analizira i prati razvoj računovodstvene teorije i prakse te obavlja ostale poslove iz svog djelokruga po nalogu ministra financija. [20]

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su temelj za sastavljanje i objavu financijskih izvještaja poduzetnika u RH. HSFI predstavlja računovodstvena načela i pravila priznavanja,

[16]dr.sc. Hrvoje Perčević, Definicija, vrste i primjena konta, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Definicija%20i%20primjena%20konta.pdf, (pristupljeno 10.08.2018.)
[17]Narodne novine, (2015.), Zakon o računovodstvu, članak 13., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 78
[18]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 14., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[19]Narodne novine (2016), Zakon o računovodstvu, članak 14.,st.2, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 120
[20]Odbor za standarde financijskog izvještavanja, http://www.osfi.hr/, (pristupljeno 10.08.2018)

mjerenja i klasifikacije poslovnih događaja te sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja.[21]

Poduzetnici su dužni sastavljati i prezentirati financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. Poduzetnici koji su prema ZOR-u klasificirani kao veliki poduzetnici te subjekti od javnog interesa čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište, imaju obvezu sastavljanja i prezentiranja godišnjih financijskih izvještaja primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. [22]

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su: [23]

- HSFI 1 – Financijski izvještaji,
- HSFI 2 – Konsolidirani financijski izvještaji,
- HSFI 3 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, pogreške,
- HSFI 4 – Događaji nakon datuma bilance,
- HSFI 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina,
- HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina,
- HSFI 7 – Ulaganja u nekretnine,
- HSFI 8 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja,
- HSFI 9 – Financijska imovina,
- HSFI 10 – Zalihe,
- HSFI 11 – Potraživanja,
- HSFI 12 – Kapital,
- HSFI 13 – Obveze,
- HSFI 14 – Vremenska razgraničenja,
- HSFI 15 – Prihodi,
- HSFI 16 – Rashodi,
- HSFI 17 – Poljoprivreda.

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) predstavljaju globalne računovodstvene standarde i podloga su za sastavljanje transparentnih računovodstvenih informacija koje su prezentirane u obliku temeljnih financijskih izvještaja. MSFI obuhvaćaju:

[21]Narodne novine, (2015.), Zakon o računovodstvu, članak 16. , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 78
[22]Narodne novine, (2015.), Zakon o računovodstvu, članak 17., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 78
[23]Narodne novine (2015.), Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, 1.7. Brojevi i nazivi HSFI, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 86

okvir za sastavljanje financijskih izvještaja, Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI 1-13), Međunarodne računovodstvene standarde (MRS 1-41) te tumačenje standarda. [24]

2.1.4. Financijski izvještaji

Zakon o računovodstvu propisuje godišnje financijske izvještaje te njihov oblik, sadržaj i način sastavljanja. Financijski izvještaji moraju istinito i fer prikazivati financijsku situaciju, uspješnost poslovanja poduzeća te sposobnost poduzeća da ostvaruje pozitivan novčani tok odnosno da stvara novac. Namijenjeni su internim (zaposlenici) i eksternim (investitori) korisnicima. [25]

Temeljni financijski izvještaji u Republici Hrvatskoj su:[26]

- Izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
- Račun dobiti i gubitka,
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- Izvještaj o novčanim tokovima,
- Izvještaj o promjenama kapitala,
- Bilješke uz financijske izvještaje.

U tablici 1. prikazano je koje financijske izvještaje moraju sastavljati poduzetnici s obzirom na veličinu.

Tablica 1. Godišnji financijski izvještaji s obzirom na veličinu poduzetnika

Veličina poduzetnika / Izvještaj	Mikro	Mali	Srednji	Veliki
Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)	Da	Da	Da	Da
Račun dobiti i gubitka	Da	Da	Da	Da
Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Ne	Ne	Ne	Da
Izvještaj o novčanim tokovima	Ne	Ne	Da	Da
Izvještaj o promjenama kapitala	Ne	Ne	Da	Da
Bilješke uz financijske izvještaje	Da	Da	Da	Da

Izvor: Računovodstvo i financije 12/2017, str.8.

[24] I.Mamić Sačer, S.Ramač Posavec (2012): Analiza problema praktične primjene međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u RH,
[25] Perčević H, Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf (pristupljeno 15.8.2018.)
[26] Narodne novine, (2015.), Zakon o računovodstvu, članak 19. , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 78

2.1.4.1. Bilanca

Bilanca je jedan od temeljnih financijskih izvještaja. Ona daje sustavan pregled imovine, obveza i kapitala na određeni dan.[27] Za razliku od ostalih financijskih izvještaja, bilanca prikazuje podatke za točno određeni datum, a ne razdoblje. Dakle, glavna karakteristika bilance jest statičnost[28]. Bilanca se sastoji od dva dijela: aktive i pasive. Aktiva predstavlja imovinu poduzeća a pasiva (izvori imovine) se odnosi na obveze i kapital poduzeća. Prema MSFI/MRS **imovina**je resurs koji kontrolira subjekt kao rezultat prošlih događaja i iz kojeg se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi u poduzeće. **Izvori imovine (pasiva)** pokazuju na koji način je imovina poduzeća financirana. Izvori financiranja mogu biti vlastiti i tuđi. Kapital predstavlja vlastiti izvor financiranja dok su obveze tuđi izvori financiranja poduzeća.[29]U tablici 2. prikazana je struktura bilance.

Tablica 2. Struktura bilance

AKTIVA	PASIVA
- Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital - Dugotrajna imovina - Kratkotrajna imovina - Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi - Ukupno aktiva - Izvanbilančni zapisi	- Kapital i rezerve - Rezerviranja - Dugoročne obveze - Kratkoročne obveze - Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja - Ukupno pasiva - Izvanbilančni zapisi

Izvor: izradio autor na temelju Narodne novine br. 96/15., Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja

Podjela imovine poduzeća je izvršena prema kriteriju likvidnosti odnosno mogućnosti pretvaranja određenog imovinskog oblika u novac. Dakle, imovina može biti: dugotrajna i kratkotrajna. Dugotrajna imovina je imovina koja će se pretvoriti u novac u razdoblju dužem od godine dana odnosno koja se neće utrošiti u jednom poslovnom ciklusu. Ona se dijeli na nematerijalnu imovinu, materijalnu imovinu, financijsku imovinu te dugoročna potraživanja.[30] Kratkotrajna je ona imovina za koju se očekuje da će se pretvoriti u novac u razdoblju kraćem od godine dana ili koja će biti utrošena u jednom poslovnom ciklusu. Dijeli se na zalihe,

[2727]Perčević H, Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf , pristupljeno (15.08.2018.)

[28]http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-bilanca/, pristupljeno (15.08.2018)

[29]ibid

[30]dr.sc. Hrvoje Perčević, Računovodstvo dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Ra%C4%8Dunovodstvo%20dugotrajne%20nematerijalne%20i%20materijalne%20imovine.pdf, (pristupljeno 5.9.2018)

potraživanja, financijsku imovinu i novac.[31] Iz tablice je vidljivo da se pasiva sastoji od kapitala i obveza. Obveza je sadašnji dug poduzeća koji je proizašao iz prošlih događaja i za čije se podmirenje očekuje odljev resursa koji utjelovljuje ekonomske koristi.[32] Obveze se dijele prema ročnosti na dugoročne i kratkoročne. Dugoročne su one koje dospijevaju na naplatu u roku duljem od jedne godine. To su: obveze za dugoročne kredite, obveze za financijske najmove (leasing), obveze za emitirane dugoročne obveznice te obveze prema dobavljačima. Kratkoročne obveze su obveze koje dospijevaju na naplatu u roku do godine dana. U kratkoročne obveze spadaju: obveze prema dobavljačima, obveze prema zaposlenicima, obveze za poreze i doprinose državi te obveze za kratkoročne vrijednosne papire. [33]

2.1.4.2. Račun dobiti i gubitka

Računovodstveno izvješće koje pokazuje profitabilnost poslovnih operacija tijekom jedne godine zove se račun dobiti i gubitka.[34] Račun dobiti i gubitka prikazuje prihode i rashode (uključivši i poreze) tijekom izvještajnog razdoblja (najčešće jedne godine) te razliku između prihoda i rashoda tj. dobitak ili gubitak.[35] Ovo izvješće daje odgovor na pitanje da li je poduzeće ostvarilo svoj financijski cilj – profitabilnost. U tablici 3. prikazana je struktura računa dobiti i gubitka.

Tablica 3. Račun dobiti i gubitka

Redni broj	Opis	Iznos
1.	PRIHODI	21.700
2.	RASHODI	13.200
3.	**DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA (1.-2.)**	8.500
4.	POREZ NA DOBIT (18%)	1.530
5.	**DOBIT POSLIJE OPOREZIVANJA (3.-4.)**	6.970

Izvor: Izradio autor na temelju : http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf

[31] http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike/wp-content/uploads/sites/144/2013/04/microsoft_powerpoint_-_1_bilanca_financijski_management.pdf, (pristupljeno 15.08.2018.)
[32] Računovodstvo i financije (2017.), Izvještaj o financijskom položaju (bilanca), str.8., Zagreb 2017.
[33] http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike/wp-content/uploads/sites/144/2013/04/microsoft_powerpoint_-_1_bilanca_financijski_management.pdf, pristupljeno (5.9.2018)
[34] http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf, pristupljeno (10.8.2018)
[35] Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb.

Prihodi su definirani kao povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku pritjecanja ili povećanja imovine ili smanjenja obveza koje ima za posljedicu povećanje kapitala, osim povećanja kapitala koja se odnose na unose sudionika u kapitalu.[36] Prihodi mogu nastati iz sljedećih transakcija i događaja: prodaje proizvoda, pružanja usluga i korištenja imovine subjekta od strane drugih, čime se zarađuju kamate, tantijemi i dividende.[37]. Rashodi su smanjenje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza što ima za posljedicu smanjenje kapitala, osim smanjenja koje proizlazi iz raspodjele vlasnicima. To su troškovi sadržani u prodanim proizvodima i uslugama. Uključuju plaće zaposlenika, najamnine, troškove usluga, amortizacije, kamata i sl. Rashodi se priznaju prema načelu sučeljavanja prihoda i rashoda tj. nastali troškovi se pridružuju prihodima kod kojih su nastali. [38]Iz tablice je vidljivo da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda te je poduzeće na kraju razdoblja ostvarilo pozitivan financijski rezultat. Pozitivna razlika između prihoda i rashoda naziva se bruto ili računovodstvena dobit.[39] Ukoliko su prihodi u određenom vremenskom razdoblju manji od rashoda, nastaje gubitak. Dakle, računovodstveni gubitak je negativna razlika između prihoda i rashoda.[40] Nakon utvrđivanja financijskog rezultata prije oporezivanja, potrebno je utvrditi obvezu poreza na dobit. Potrebno je obračunati stopu od 18% na poreznu osnovicu.[41] Dobiveni iznos se umanjuje od bruto dobitka. Dobiveni rezultat predstavlja dobit poslije oporezivanja odnosno neto dobit.

2.1.4.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Novčani tokovi jesu priljevi i odljevi novca i novčanih ekvivalenata. Izvješće o novčanim tijekovima ili izvješće o tijekovima gotovine daje informacije menadžerima, investitorima i kreditorima o priljevima i odljevima novca tijekom obračunskog razdoblja kao i o rezultatu tog odnosa. [42]Svrha izvještaja o novčanom toku jest da omogući ocjenu sposobnosti poduzeća da ispuni svoje obveze vjerovnicima, isplati dividende te da se ocjene potrebe poduzeća za vanjskim financiranjem. Izvještaj također omogućava ocjenu uzroka zbog kojih se razlikuje

[36]Međunarodni računovodstveni standard 18
[37]Međunarodni računovodstveni standard 18
[38]http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf, (pristupljeno 17.08.2018.)
[39]http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf, (pristupljeno 17.08.2018.)
[40]http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf, (pristupljeno 17.08.2018.)
[41]https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Porez-na-dobit.aspx, (pristupljeno 17.08.2018.)
[42]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb.

neto dobit od čistog novčanog toka te da omogući povezivanje novčanih primitaka i novčanih izdataka.[43] Prema MRS-u 7, novac obuhvaća novac u blagajni i depozite po viđenju. Novčani ekvivalenti su kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose novca i nisu podložni značajnom riziku promjena vrijednosti.[44] Izvještaj prezentira novčane tokove tijekom razdoblja klasificirane na novčane tokove od poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti. Poslovne aktivnosti su primarno usmjerene na proizvodnju i prodaju proizvoda i robe te pružanje usluga. U investicijske aktivnosti spada ulaganje i prodaja dugotrajne imovine (vlasnički i dužnički vrijednosni papiri, odobreni krediti, nematerijalna i materijalna imovina). Financijske aktivnosti imaju za posljedicu promjenu veličine i sastava glavnice i dugova subjekta. [45] Iako bilanca pokazuje ukupno stanje novca i novčanih ekvivalenata na kraju obračunskog razdoblja, ne pokazuje odvojeno neto novčani tijek tog razdoblja niti pokazuje kako je i zbog kojih transakcija došlo do promjena na novčanim računima. Dakle, bilanca ne djeluje dovoljno informativno. Što se računa dobiti i gubitka tiče, on za bilo koju razinu poslovanja pokazuje profitabilnost aktivnosti trgovačkog društva, ali ne pokazuje kako će se te aktivnosti odraziti na stanje gotovine, koja će biti raspoloživa za podmirenje obveza. [46]

2.1.4.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje sve promjene na kapitalu koje su se dogodile između dva datuma bilance. Sadržava promjene uloženog kapitala, zarađenog kapitala i izravne promjene u kapitalu (mimo računa dobiti i gubitka).[47] Prema MRS 1, sastavljanje izvještaja o promjeni glavnice je obvezno za sva poduzeća. Izvještaj je moguće razvrstati u tri osnovna dijela: dio koji se odnosi na kapitalne transakcije poduzeća s vlasnicima poduzeća, dio koji se odnosi na povećanja i smanjenja glavnice nastalih kao rezultat uspješnosti poslovanja te korekcije glavnice za nerealizirane i nepriznate dobitke i gubitke koje se sastoje

[43]Perčević H, Izvještaj o novčanim tokovima, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/financijsko_racunovodstvo/Izvje%C5%A1taj%20o%20nov%C4%8Danim%20tokovima.pdf , (pristupljeno 17.08.2018.)
[44]Perčević H, Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf , pristupljeno (17.08.2018.)
[45]Perčević H, Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf , pristupljeno (17.08.2018.)
[46]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb.
[47]Narodne novine, Hrvatski standard financijskog izvještavanja, Financijski izvještaji, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 86

od učinaka revalorizacije, učinaka promjena tečajeva stranih valuta po ulozima i učinaka primjena računovodstvenih politika.[48]

2.1.4.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala i izvještaju o novčanom toku. [49] Te informacije sadrže sve podatke koji su bitni za bolje razumijevanje poslovanja poduzeća, a ne vide se izravno iz financijskih izvješća. Osim dodatnih informacija, bilješke sadrže i objašnjenja primjene računovodstvenih politika i procjena. Podaci mogu biti prikazani u obliku teksta, grafikona, tablica i sl. Bilješke se sastoje od tri dijela: 1. Osnovni podaci o društvu – puni naziv društva, adresa, djelatnost, ime odgovorne osobe i ostali detalji vezani za društvo. 2. Značajne računovodstvene politike – metode, načela, postupci na temelju zakona i računovodstvenih standarda koji su korišteni u sastavljanju i objavljivanju financijskih izvještaja. 3. Pojašnjenja pojedinih pozicija financijskih izvještaja – bolji pregled detalja (često popraćen razrađenim tablicama i grafikonima). [50]

2.1.4.6. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Sveobuhvatna dobit[51] se odnosi na promjene kapitala tijekom razdoblja koje su proizašle iz transakcija i drugih događaja, osim promjena koje proizlaze iz transakcija s vlasnicima u njihovom svojstvu vlasnika. Ostala sveobuhvatna dobit[52] je dio sveobuhvatne dobiti koja obuhvaća stavke prihoda i rashoda, uključujući usklade prilikom reklasifikacije, koje se ne priznaju kao dobit ili gubitak kako je propisano ili dopušteno drugim Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Svrha sastavljanja ovih izvještaja jest da se vlasnicima kapitala i vjerovnicima daju informacije o tome što je dobit ili gubitak kao uspjeh (neuspjeh) menadžmenta i ostala sveobuhvatna dobit ili dobit poslovnog subjekta. [53] Izvještaj se sastoji od dva dijela. U prvom dijelu objavljuju se informacije o prihodima i rashodima te njihovoj razlici nakon oporezivanja. Te informacije bitne su vlasnicima za donošenje odluke o

[48]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[49]Narodne novine, Hrvatski standard financijskog izvještavanja, Financijski izvještaji, Narodne novine d.d.
.[50]http://recupero.com.hr/blog-objava/bilješke-uz-financijske-izvjestaje/, (pristupljeno 17.08.2018.)
[51]Međunarodni računovodstveni standard 1, Prezentiranje financijskih izvještaja, točka 7.
[52]Međnarodni računovodstveni standard 1, Prezentiranje financijskih izvještaja, točka 7.
[53]Računovodstvo i financije (2017.), Računovodstvo i financije 12/2017, str. 9.

raspodjeli dobiti. Drugi dio izvještaja, nazvan Ostala sveobuhvatna dobit, informira korisnike o koristima ili štetama od ekonomske situacije u okruženju koje djeluju na resurse poslovnog subjekta. [54] Obveznici primjene MSFI, prema Zakonu o računovodstvu[55], moraju sastavljati Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. To su veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa.

2.2 Računovodstvene politike

Računovodstvene politike su posebna načela, osnove, dogovori, praksa i pravila koje primjenjuje poduzetnik pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja. Donosi ih menadžment poduzeća. Korištene računovodstvene politike prezentirane su u bilješkama uz financijske izvještaje. Dakle, o računovodstvenim politikama možemo zaključiti: [56]

- Izbor između određenih računovodstvenih alternativa jer primjena različitih alternativa daje različite rezultate,
- Cilj takvog izbora je u što realnijem prikazivanju financijskog položaja i uspješnosti poslovanja,
- Izabire ih menadžment,
- Podlogu predstavljaju određena računovodstvena načela i standardi.

Koliki će utjecaj računovodstvenih politika biti na izgled financijskih izvještaja ovisi o sljedećim čimbenicima: [57]

- Udjelu određene pozicije u ukupnoj strukturi imovine, obveza, prihoda ili rashoda,
- Osnovnim obilježjima izabrane metode (promatrane u odnosu s neizabranim metodama),
- Promatranom vremenskom razdoblju.

2.3. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti propisuje načine i uvjete pod kojim pravne i fizičke osobe mogu obavljati ugostiteljsku djelatnost. Ovaj zakon definira ugostiteljstvo kao pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka i pružanje usluga smještaja.[58] Ugostiteljska djelatnost je i

[54]Računovodstvo i financije (2017.), Računovodstvo i financije 12/2017, str. 9.
[55]Narodne novine, (2015.), Zakon o računovodstvu, članak 17.stavak 3. , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 78
[56]Žager K, Vasiček V, Žager L (2001) Računovodstvo za neračunovođe s osnovama računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb str. 107
[57]https://bib.irb.hr/datoteka/524444.B.Ramljak Računovodstvene politike.doc, (pristupljeno 17.08.2018.)
[58]Narodne novine (2016.), Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, članak 4. , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 121

pripremanje jela, pića i napitaka za potrošnju na drugom mjestu sa ili bez usluživanja i opskrba tim jelima, pićima i napitcima (catering). [59] Ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati trgovačka društva, zadruge, trgovci pojedinci i obrtnici koji udovoljavaju uvjetima propisanim za obavljanje te djelatnosti. Osim navedenih, ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati i: [60]

- Javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima,
- Zdravstvene ustanove – specijalne bolnice i lječilišta,
- Javna ustanova „Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar“,
- Ugostiteljske obrazovne ustanove te učenički i studentski centri, u svojim poslovnim prostorijama i prostorima,
- Hrvatski ferijalni i hostelski savez,
- Hrvatski planinarski savez i njegove članice u svojim planinarskim objektima prvenstveno za svoje članove i članove međunarodnih udruga planinara kojih je savez član,
- Lovačke i ribičke udruge, u svojim klupskim prostorijama i prostorima, za svoje članove i druge registrirane lovce i ribolovce,
- Amaterske sportske udruge za svoje potrebe u svojim poslovnim prostorijama i prostorima,
- Muzeji i galerije koje obavljaju muzejsku djelatnost, u svojim poslovnim prostorijama i prostorima, za posjetitelje muzeja, odnosno galerije.

S obzirom na ugostiteljsku uslugu koja se u njima pruža, razvrstavaju se u skupine:[61]

- Hoteli,
- Kampovi,
- Ostali ugostiteljski objekti za smještaj,
- Restorani,
- Barovi,
- Catering objekti,
- Objekti jednostavnih usluga.

Ova podjela ugostiteljskih objekata bitna je s aspekta određivanja ispravne stope PDV-a na određenu ugostiteljsku uslugu.

[59]Markota Lj, (2016.), Posebnosti pri izradi godišnjeg obračuna ugostitelja i hotelijera, RRiF, Zagreb, str.29
[60]Narodne novine (2016.), Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, članak 5. , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 121
[61]Narodne novine (2016.), Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, članak 8. , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 121

Radno vrijeme za hotele, kampove i ostale ugostiteljske objekte za smještaj, prema Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti je svakodnevno od 0.00 do 24.00. Restorani i barovi rade od 6.00 do 24.00 sata, barovi koji ispunjavaju uvjete za rad noću od 21.00 do 6.00 sati, samo u zatvorenim prostorima. Radno vrijeme restorana i barova izvan naseljenih područja je od 0.00 do 24.00. Ugostiteljski objekti koji se nalaze u zračnim lukama, željezničkim i autobusnim kolodvorima, rade u radnom vremenu objekta u kojem se nalaze.[62]

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti propisuje obveze ugostitelja te je on dužan:[63]

- Vidno istaknuti na ulazu u ugostiteljski objekt, odnosno u ulazu ugostiteljskog objekta smještenog u građevini zaštićenoj kao kulturno dobro, na propisani način, natpis s oznakom vrste ugostiteljskog objekta, odnosno vrste i kategorije ugostiteljskog objekta,
- Vidno istaknuti na ulazu u objekt obavijest o radnom vremenu odnosno neradnim danima i pridržavati se radnog vremena,
- Utvrditi kućni red u ugostiteljskim objektima za smještaj te ga istaknuti na recepciji i u svim sobama i apartmanima,
- Utvrditi normative utroška namirnica za pojedino jelo, piće i napitak te normativ za vrijeme rada imati u ugostiteljskom objektu te na zahtjev predočiti gostu,
- Vidno istaknuti cijene usluga na hrvatskom i najmanje jednom svjetskom jeziku i pridržavati se navedenih cijena, kod pružanja usluga smještaja istaknuti i iznos boravišne pristojbe ,
- Izdati čitljiv i točan račun za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu, s naznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, a kod pružanja smještajnih usluga navesti i iznos boravišne pristojbe,
- Voditi knjigu gostiju u ugostiteljskom objektu za smještaj,
- Osigurati goste od posljedica nesretnog slučaja u ugostiteljskom objektu za smještaj,
- Omogućiti podnošenje pisanog prigovor i istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora,
- Ispunjavati uvjete propisane propisima o hrani,
- Prema gostu se odnositi uljudno korektno i profesionalno,

[62]Narodne novine (2016.), Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, članak 9. , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 121
[63]Narodne novine (2016.), Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, članak 10. , Narodne novine d.d. Zagreb, broj 121

- Postupati s povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima (pažnja dobrog stručnjaka),
- Ispunjavati uvjete odgovarajućeg stupnja i vrste obrazovanja, stručne osposobljenosti ili majstorskog ispita, potrebnih za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ovisno o vrstama ugostiteljskih objekata, odnosno imati zaposlenu osobu koja ispunjava te uvjete.

2.4. Zakon o porezu na dobit

Porezni obveznici su prema zakonu trgovačko društvo i druge pravne i fizičke osobe rezidenti Republike Hrvatske koji samostalno obavljaju gospodarsku djelatnost, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda. Inozemni poduzetnici koji nisu rezidenti RH a čije se poslovne jedinice nalaze u Hrvatskoj, također su porezni obveznici.[64] Poreznu osnovicu predstavlja dobit koja se utvrđuje kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit. Sukladno odredbama ovoga Zakona, porezna osnovica može se uvećavati i umanjivati. [65]Na utvrđenu poreznu osnovicu plaća se porez na dobit. Porezna stopa iznosi: [66]

- 12% ako su ostvareni prihodi do 3.000.000,00 kuna u poreznom razdoblju
- 18% ako su ostvareni prihodi jednaki ili veći od 3.000.000,01 kuna u poreznom razdoblju

Ukoliko je pri utvrđivanju porezne osnovice razlika između prihoda i rashoda negativna, porezni obveznik ima porezni gubitak. Taj gubitak se prenosi i nadoknađuje umanjivanjem porezne osnovice u sljedećih 5 godina.[67]

2.5. Zakon o porezu na dodanu vrijednost

Obveznici poreza na dodanu vrijednost jesu sve osobe koje samostalno obavljaju bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti.[68] Prema zakonu o porezu na dodanu vrijednost, predmet oporezivanja je isporuka dobara u tuzemstvu uz naknadu koju obavi porezni obveznik. Porezna osnovica jest naknada za isporučena

[64]Narodne novine (2017.), Zakon o porezu na dobit, članak 2., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
[65]Narodne novine (2017.), Zakon o porezu na dobit, članak 5., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
[66]Narodne novine (2017.), Zakon o porezu na dobit, članak 28., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
[67]Narodne novine (2017.), Zakon o porezu na dobit, članak 17., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
[68]Narodne novine (2016.), Zakon o porezu na dodanu vrijednost, članak 6., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115

dobra.[69]PDV se obračunava po stopi koja je na snazi u trenutku nastanka oporezivog događaja. Stope PDV-a u Hrvatskoj jesu 5%, 13% i 25%. Snižena stopa PDV-a od 5% se obračunava i plaća na sve vrste kruha, mlijeka, knjige stručnog sadržaja, lijekove na recept, medicinsku opremu, kino ulaznice te znanstvene časopise. PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 13% na usluge smještaja, jestiva ulja i masti, dječje sjedalice za automobile, isporuku vode, ulaznice za koncerte, isporuku električne energije do drugog isporučitelja, uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, urne i lijesove, sadnice i sjemenje, hranu za životinje. [70]

Osobitosti ugostiteljske djelatnosti očituju se u posebnoj stopi PDV-a za usluge smještaja od 13%.[71] Na usluge pripremanja hrane i obavljanje usluga prehrane u ugostiteljskim objektima te na pripremanje i usluživanje svih pića i napitaka u ugostiteljskim objektima primjenjuje se stopa PDV-a od 25%.[72] Pravna i fizička osoba koja pruža ugostiteljske usluge je prema Zakonu o lokalnim porezima obveznik poreza na potrošnju. Porez na potrošnju se plaća na potrošnju alkoholnih pića (vinjak, rakija i žestoka pića), prirodnih vina, specijalnih vina, piva i bezalkoholnih pića. Porez na potrošnju treba zaračunati na osnovicu koja u sebi ne sadržava PDV. Dakle, osnovica poreza na potrošnju jest prodajna cijena pića koje se proda u ugostiteljskim objektima a u koju nije uključen porez na dodanu vrijednost. Porez na potrošnju plaća se po stopi do 3%. [73]

Pri računanju PDV-a i poreza na potrošnju iz ostvarenog prometa koriste se preračunane stope PDV-a i poreza na potrošnju. [74] U nastavku je prikazana formula 1 za izračun preračunane stope PDV-a i poreza na potrošnju.

$$preračunana\ stopa\ za\ PDV\ i\ porez\ na\ potrošnju = \frac{stopa\ (PDV\ ili\ porez\ na\ potrošnju) x\ 100}{stopa\ PDV-a + stopa\ poreza\ na\ potrošnju + 100} \quad (1)$$

Formula 1: Preračunana stopa za izračun PDV-a i poreza na potrošnju

Tablica 4 prikazuje preračunane stope poreza na potrošnju (2% i 3%) i PDV-a.

[69]Narodne novine (2016.), Zakon o porezu na dodanu vrijednost, članak 4. i 33., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
[70]Narodne novine (2016.), Zakon o porezu na dodanu vrijednost, članak 38., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
[71]Narodne novine (2016.), Zakon o porezu na dodanu vrijednost, članak 38.st.3., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115
[72]Narodne novine (2016.), Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, članak 47, Narodne novine d.d. Zagreb
[73]https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro1621, (pristupljeno 20.08.2018)
[74]Markota Lj, (2016.), Posebnosti pri izradi godišnjeg obračuna ugostitelja i hotelijera, RRiF, Zagreb, str.37

Tablica 4. Preračunane stope PDV-a i poreza na potrošnju pri pružanju ugostiteljske usluge

TEK. BR.	VRSTA UGOSTITELJSKE USLUGE	STOPA PDV-a I POREZA NA POTROŠNJU	PRERAČUNANA STOPA PDV-a I POREZA NA POTROŠNJU
1.	Hrana, kava, napitci, voda	25%	20%
2.	Pivo, vino, bezalkoholna pića, alkoholna pića (konjak, vinjak, likeri, kokteli i druga pića koja sadržavaju alkohol (osim piva i vina)	25% 3% 25% 2%	19,53% 2,34% 19,6850393% 1,5748031%

Izvor: Računovodstvo i revizija, veljača 2017.

3. SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA U HOTELIJERSTVU NA PRAKTIČNOM PRIMJERU

3.1.Podaci o poduzeću Hoteli Brela d.d.

Društvo Hoteli Brela d.d. je pravni slijednik hotelskog poduzeća „Brela“ koje je osnovano 1953. godine. Dana 22. svibnja 2006. godine, Glavna skupština društva odobrila je ugovor zaključen s društvom Sunce Koncern d.o.o., koje je postavljeno za upravljača Društva. Društvo je registrirano za pružanje hotelskih i turističkih usluga. Raspolaže sa 794 smještajnih jedinica (786 soba i 8 apartmana) ili 1.534 osnovna kreveta.[75]

Vlasnička struktura poduzeća prikazana je u tablici 5:[76]

Tablica 5: Vlasnička struktura poduzeća

	2017 Udio	2016 Udio
Sunce Koncern d.d.	89,58%	89,58%
CERP / Republika Hrvatska	2,81%	2,81%
Mali dioničari	7,61%	7,61%
	100%	100%

Izvor: https://www.bluesunhotels.com/EasyEdit/UserFiles/2018/Burza/Brela/hb-godisnji-izvjestaj-za-2017.pdf

Hoteli se bave pružanjem usluga smještaja, pripremanjem i usluživanjem hrane i pića, a gostima je na raspolaganju i wellness centar.

3.2. Računovodstvena evidencija i dokumentacija

Svi poslovni knjigovodstveni događaji se procesiraju u knjigovodstvenoj evidenciji (financijskom računovodstvu). Ostali poslovni događaji se procesiraju u okviru drugih evidencija (operativne, statističke). Da bi poslovni događaj bio predmet knjigovodstvene evidencije on mora pripadati prošlosti, mora imati vrijednosni izraz tj. novčani izraz, mora imati utjecaj na stanje temeljnih elemenata (imovine, izvora imovine, prihoda i rashoda) u smislu promjene postojećeg stanja te je potrebno postojanje pouzdanih knjigovodstvenih isprava koji dokazuju nastanak poslovnih događaja. Dakle, knjigovodstvene isprave su pisani

[75]Hoteli Brela d.d., Godišnje izvješće za 2017.godinu, bilješke uz financijske izvještaje, opći podaci, str.11, https://www.bluesunhotels.com/EasyEdit/UserFiles/2018/Burza/Brela/hb-godisnji-izvjestaj-za-2017.pdf, (pristupljeno 20.08.2018.)

[76]Hoteli Brela d.d., Godišnje izvješće za 2017.godinu, bilješke uz financijske izvještaje, opći podaci, str.11, https://www.bluesunhotels.com/EasyEdit/UserFiles/2018/Burza/Brela/hb-godisnji-izvjestaj-za-2017.pdf, (pristupljeno 20.08.2018.)

dokaz o nastalim poslovnim događajima. Koriste se kao podloga za unos podataka u poslovne knjige i za kontrolu poslovanja. [77]

Osnovni elementi knjigovodstvene isprave jesu:[78]

- Naziv i broj knjigovodstvene isprave (jedinstvena identifikacijska oznaka),
- Opis sadržaja poslovnog događaja i identifikacija sudionika poslovnog događaja,
- Novčani iznos ili cijena po mjernoj jedinici s obračunom ukupnog iznosa,
- Datum poslovnog događaja ako nije isti kao datum izdavanja,
- Datum izdavanja knjigovodstvene isprave,
- Potpis osobe odgovorne za sastavljanje isprave.

Dodatno, prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost, fakture trebaju sadržavati porezni broj izdavaoca i primaoca fakture te posebno iskazanu vrijednost PDV-a.[79]

3.2.1. Računovodstvena evidencija nabave po ulaznim računima

Usluge u ugostiteljstvu, osim smještaja te hrane i pića, obuhvaćaju i neke druge tzv. dopunske usluge kao npr. usluga prijevoza gostiju ili wellness. Neovisno o veličini i vrsti ugostiteljskog objekta, u svakom objektu se treba ustrojiti način kolanja ulazne i izlazne dokumentacije. Na taj način može se evidentirati nabava hrane, pića i dr., a s druge strane prihodi od pružene ugostiteljske usluge i utrošak materijala i sirovina za tu uslugu.[80] Na slici 1 prikazan je primjer kolanja ulazne i izlazne dokumentacije te one koja povezuje skladište s kuhinjom, restoranom i barom.

[77] http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Ra%C4%8Dunovodstveni%20proces.pdf, (pristupljeno 20.08.2018.)
[78] Narodne novine (2016.), Zakon o računovodstvu, članak 8.,Narodne novine d.d. Zagreb, broj 118.
[79] https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Uputa%20o%20obvezi%20izdavanja%20ra%C4%8Duna%20prema%20propisima%20u%20nadle%C5%BEnosti%20PU%20(24.07.2013.).pdf, pristupljeno (20.08.2018.)
[80] Markota Lj, (2016.), Posebnosti pri izradi godišnjeg obračuna ugostitelja i hotelijera, RRiF, Zagreb, str.30

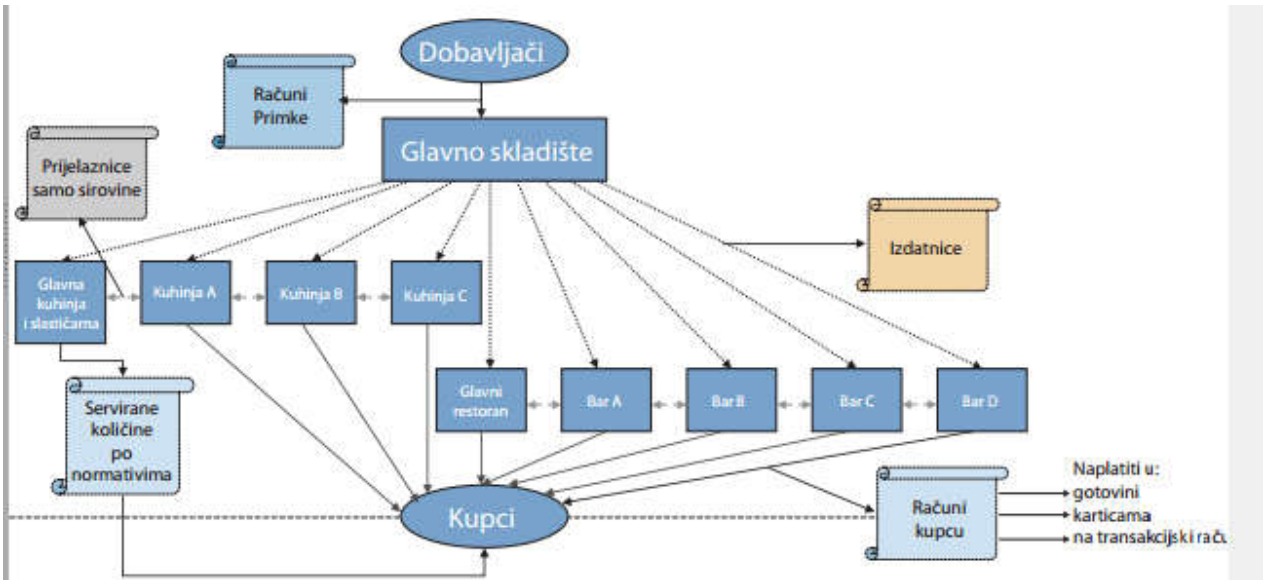

Slika 1. Primjer holograma dokumentacije u ugostiteljstvu

Izvor: RRiF, br.2/16

Nabava kao funkcija i djelatnost poduzeća, brine o opskrbi materijalom, opremom, uslugama i energijom potrebnima za realizaciju ciljeva poslovnog subjekta. Obuhvaća poslove koji zahtijevaju svakodnevno obavljanje da bi se realizirale potrebe i zahtjevi poslovnog sustava za objektima nabave. Poslovi nabave trebaju omogućiti objekte nabave odgovarajuće kakvoće, u potrebnoj količini, po razumnim cijenama i rokovima, na određenom mjestu i uz odgovarajući servis. [81]

[81] V. Ferišak: Nabava: politika, strategija, organizacija, management, 2., aktualizirano i dopunjeno izdanje Zagreb: vlast. nakl., 2006., str. 2

Na slici je prikazan račun dostavnica za isporučeno piće.

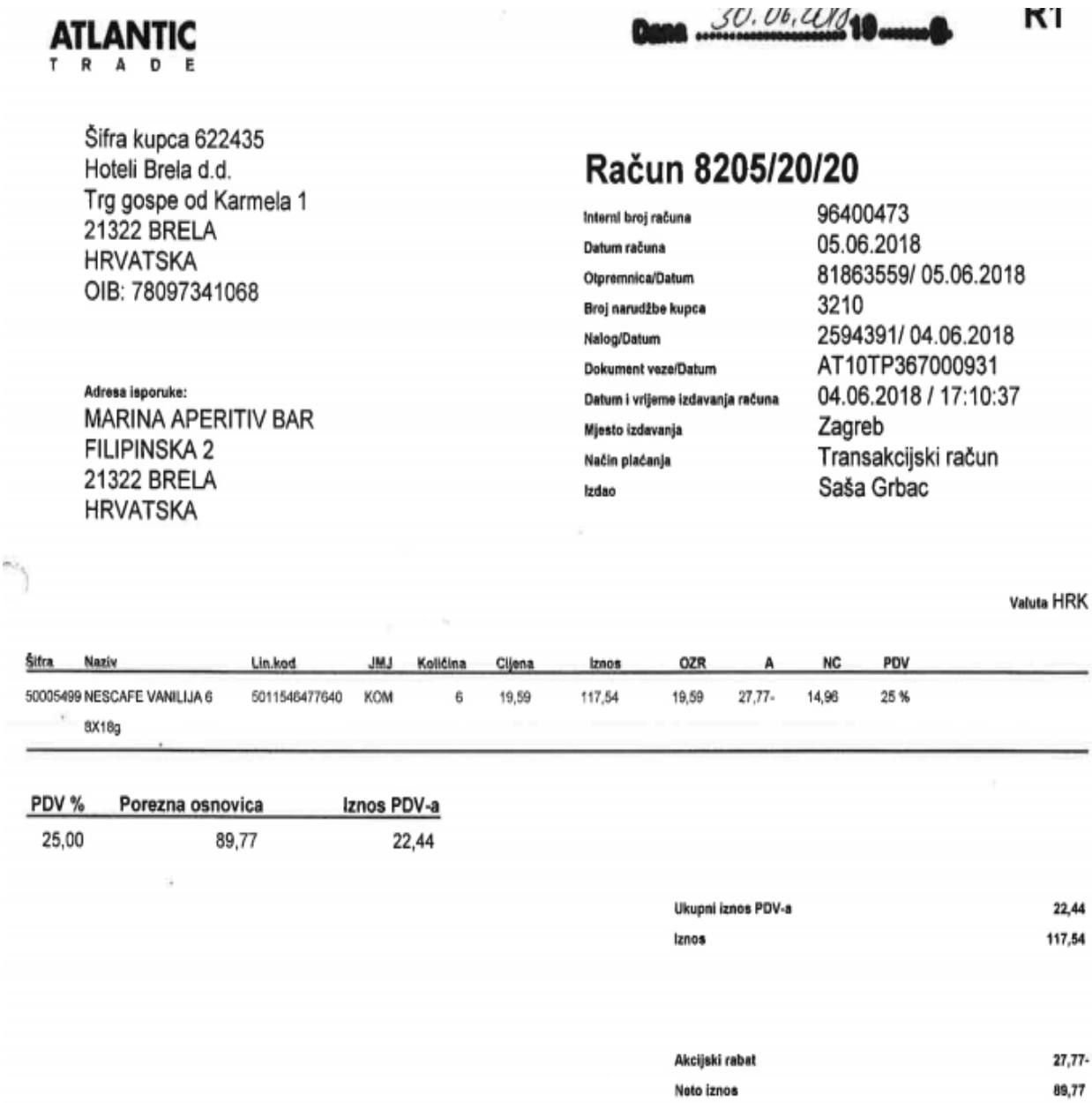

ATLANTIC
TRADE

Šifra kupca 622435
Hoteli Brela d.d.
Trg gospe od Karmela 1
21322 BRELA
HRVATSKA
OIB: 78097341068

Adresa isporuke:
MARINA APERITIV BAR
FILIPINSKA 2
21322 BRELA
HRVATSKA

Račun 8205/20/20

Interni broj računa	96400473
Datum računa	05.06.2018
Otpremnica/Datum	81863559/ 05.06.2018
Broj narudžbe kupca	3210
Nalog/Datum	2594391/ 04.06.2018
Dokument veze/Datum	AT10TP367000931
Datum i vrijeme izdavanja računa	04.06.2018 / 17:10:37
Mjesto izdavanja	Zagreb
Način plaćanja	Transakcijski račun
Izdao	Saša Grbac

Valuta HRK

Šifra	Naziv	Lin.kod	JMJ	Količina	Cijena	Iznos	OZR	A	NC	PDV
50005499	NESCAFE VANILIJA 6 8X18g	5011546477640	KOM	6	19,59	117,54	19,59	27,77-	14,96	25 %

PDV %	Porezna osnovica	Iznos PDV-a
25,00	89,77	22,44

Ukupni iznos PDV-a	22,44
Iznos	117,54
Akcijski rabat	27,77-
Neto iznos	89,77

Slika 2. Račun dostavnica

Izvor: Poslovna dokumentacija Hoteli Brela d.d.

Od dobavljača je naručeno 6 kutija instant napitka Nescafe vanilija. Svaka kutija sadrži 8 vrećica. Nakon naručivanja robe, dobavljač dostavlja račun. Pomoću računa, radi se kalkulacija robe i knjiženje nabave.

Tablica 5. Račun dostavnica dobavljača

Šifra	Naziv	Cijena rabat	JMJ	KOL	Cijena	Rabat %	PDV%	Iznos
50005499	Nescafe vanilija 6 8x18g	14,96	KOM	6	19,59	23,63	25%	117,54

Izvor: Poslovna dokumentacija Hoteli Brela d.d.

Kalkulacija nabavne cijene temelj je za knjiženje nabave po ulaznom računu. Prikazana je u tablici 6.

Tablica 6. Kalkulacija nabavne cijene

Šifra	Naziv	Iznos	KOL	Kup.cijena	Rabat	Nab.cijena	Iznos zaduženja
50005499	Nescafe vanilija 8x18g	117,54	6	19,59	4,63	14,96	89,77

Izvor: Izradio autor na temelju poslovne dokumentacije Hoteli Brela d.d.

Na temelju podataka iz tablice, prikazano je knjiženje nabave.

220 – obveze prema dobavljaču

	112,21 (1

650 – kupovna cijena Nescafe

1) 89,77	

1400 – pretporez

1)22,44	

Da bi proknjižili robu po prodajnoj cijeni, potrebno je napraviti maloprodajnu kalkulaciju. Maloprodajna kalkulacija prikazana je u nastavku.

Tablica 7. Maloprodajna kalkulacija

Naziv	Nabavna cijena	Marža %	Marža	Osnovna cijena	PDV %	PDV	PNP %	PNP	MPC
Nescafe vanilija 8x18g	14,96 (1kutija) 1,87 (1vrećica napitka)	584,5	10,93	12,8	25	3,2	0	0	16,00

Izvor: Izradio autor na temelju poslovne dokumentacije Hoteli Brela d.d.

Nakon što je napravljena kalkulacija, roba se knjiži po maloprodajnoj cijeni.

6630 – Nescafe u maloprodaji	
1)768 (48vrećica)	

6640 – PDV 25%	
	153,6 1)

6681 – Marža Nescafe	
	524,64 1)

3.2.2. Računovodstvena evidencija prodaje po izlaznim računima

Računovodstveno evidentiranje prodaje u ugostiteljstvu događa se u trenutku naplate. Pri tom se kupcu izdaje račun, a knjiži se prihod te se smanjuje stanje na skladištu.

Prodane su 3 instant kave s okusom vanilije te se knjiži:

6630 – Nescafe u maloprodaji	
1) 768 (48vr)	48 (3 vr) 2)

6681 – Marža Nescafe	
2) 32,79	524,64 1)

6640 – PDV 25%	
2) 9,6	153,6 1)

1022 – Blagajna	
1) 48,00	

2400 – obveze za PDV 25%	
	9,6 1)

7603 – Prihod u maloprodaji	
	38,4 1)

Pravne i fizičke osobe koje pružaju ugostiteljske usluge, obveznici su plaćanja poreza na potrošnju. Predmet oporezivanja su alkoholna pića, prirodna vina, piva i bezalkoholna pića. Osnovicu predstavlja prodajna cijena pića u koju nije uključen porez na dodanu vrijednost.[82] U nastavku je prikazan primjer artikla koji podliježe i ne podliježe porezu na potrošnju.

[82] https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro1621, (pristupljeno 20.08.2018)

HOTELI BRELA d.d.
TRG GOSPE OD KARMELA 1, BRELA
OIB : 78097341068
SOLINE TIMUN
Telefon : 021/603-200
RAČUN: 13840/1231/1

Artikl	Količina	Cijena	Mjera	Iznos
KAVA INSTANT VAN.	1,00	16,00	KOM	16,00
COCA COLA 0,25	1,00	25,00	KOM	25,00

Ukupno : 41,00

Porez	Osnovica	Iznos
PDV 25%:	32,33	8,08
PNP 3%:	19,53	0,59

NOVČANICE 41,00

REDOVNI
ZKI:13b9ad21fe52a8a6bc8bfea518f69a2a
JIR:f3da4c45-e030-42eb-8d15-c0f8d101eb39

Slika 3. Izlazni račun

Izvor: Poslovna dokumentacija Hoteli Brela d.d.

Prva stavka s računa, instant kava, spada u skupinu koja podliježe porezu na dodanu vrijednost ali ne i porezu na potrošnju. Dakle, na kavu se obračunava stopa PDV-a u iznosu od 25% odnosno preračunata stopa PDV-a od 20%. Ako se na prodajnu cijenu kave od 16 kuna obračuna PDV po stopi od 20%, dobit će se iznos PDV-a od 3,2 kune. Druga stavka s računa, Coca Cola, spada u skupinu bezalkoholnih pića. Bezalkoholna pića oporezuju se porezom na dodanu vrijednost i porezom na potrošnju. Na prodajnu cijenu Coca Cole obračunava se stopa PDV-a 25% i stopa poreza na potrošnju 3%, odnosno 19,53% i 2,34% preračunato. Dobiveni su iznosi od 4,88 kn PDV-a i 0,59 kn poreza na potrošnju.

Knjiženje računa prikazano je u nastavku.

1022 – Blagajna	
1) 41,00	

2400 – Obveze za PDV	
	8,08 1)

2401 – Obveze za porez na potrošnju	
	0,59 1)

7603 – Prihod maloprodaje	
	32,33 1)

3.2.3. Obračun PDV-a na usluge smještaja i Zakon o boravišnoj pristojbi

Prema Zakonu o PDV-u, PDV po stopi od 13% obračunava se na: usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene. Stopa od 13% primjenjuje se na usluge smještaja svih turista kojima su pružene usluge smještaja u komercijalnim ugostiteljskim objektima, bilo da je riječ o domaćim ili stranim gostima te neovisno o načinu naplate. Sve ostale usluge dostupne u komercijalnim ugostiteljskim objektima kao što su masaža, tenis, mini-golf, fitness i dr. oporezuju se stopom od 25% neovisno o tome kojim su gostima obavljene i kako su naplaćene. [83]

Građanin koji u turističkom mjestu izvan svog prebivališta koristi usluge noćenja u smještajnom objektu koji obavlja ugostiteljsku ili turističku djelatnost, prema Zakonu o boravišnoj pristojbi plaća boravišnu pristojbu u cijeni turističke usluge. Obveznici boravišne pristojbe su i putnici koji koriste uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma, vlasnici kuće ili stana za odmor u turističkom mjestu i osobe koje borave u toj kući ili stanu. Boravišnu pristojbu pod jednakim uvjetima plaćaju i strani državljani. [84]

Razred turističkog mjesta	Boravišna pristojba u kunama po osobi i noćenju		
	Za razdoblje		
	I. glavna sezona	II. predsezona i posezona	III. izvansezona
A	8,00	6,00	5,00
B	7,00	5,00	4,00
C	5,50	4,00	3,00
D i ostala nerazvrstana mjesta	4,50	3,00	2,50

Slika 4. Visina boravišne pristojbe za 2018. Godinu

Izvor: Narodne novine, Uredba o utvrđivanju visine boravišne pristojbe za 2018.godinu, čl.1., NN 78/2017

[83]Računovodstvo, revizija i financije,(2016.), Prihodi od pruženih usluga smještaja i obračun PDV-a, str. 39
[84]Narodne novine, Zakon o boravišnoj pristojbi, članak 3., Narodne novine d.d. Zagreb, broj 158

Boravišna pristojba je prolazna stavka za hotelijere, naplaćuju je od korisnika usluge i prosljeđuju na odgovarajući račun.[85] Prema čl.33. st.3. Zakona o PDV-u, svota boravišne pristojbe ne podliježe oporezivanju te izdavatelj računa to obavezno mora naznačiti na računu pozivajući se na članak Zakona o PDV-u.

HOTELI BRELA d.d.
HOTEL SOLINE recepcija
TRG GOSPE OD KARMELA 1
21322 BRELA

Račun br. 6079/1110/4

Datum : 24.08.18
Vrijeme : 12:26:01
Mjesto izdavanja : BRELA
Valuta : 03.10.18
Tečaj : 7,4207 EUR
OIB : 91-1996083

Ref. broj: 6079/1110/4
Blagajna : 4
Porezni broj : 91-1996083

Gost / Guest	*Usluga / service*	*Kol. / Qty.*	*Cijena / Price*	*Iznos / amount*	*Bor. pri.*	*PDV / VAT*	*Por. potr.*	*Neto iznos*
Boravak								
			20.08.18 - 24.08.18	***033***		***1061894445***		
H.B.				0,06	0,00	0,01		0,05
H.B.		4,00	99,47	397,88	4,31	45,28		348,29
PROVIZIJA				-71,64	0,00	-8,24		-63,40
			20.08.18 - 24.08.18	***033***		***1061894445***		
H.B.				0,06	0,00	0,01		0,05
H.B.		4,00	99,47	397,88	4,31	45,28		348,29
PROVIZIJA				-71,64	0,00	-8,24		-63,40
			20.08.18 - 24.08.18	***033***		***1061894445***		
H.B.		4,00	99,47	397,88	2,16	45,53		350,19
PROVIZIJA				-71,64	0,00	-8,24		-63,40
			20.08.18 - 24.08.18	***033***		***1061894445***		
H.B.		4,00	99,47	397,88	0,00	45,77		352,11
PROVIZIJA				-71,64	0,00	-8,24		-63,40
				1.305,08	**10,78**	**148,92**	**0,00**	**1.145,38**

Ukupno iznos računa : EUR : 1.305,08
KN : 9.684,66

```
Neoporezivo / Tax free (KN) :      80,00
Osnovica / Base 13% (KN)    :   8.499,71
PDV / VAT 13% (KN)          :   1.104,95
Ukupno / Total (KN)         :   9.684,66

Način plaćanja : TRANSAKCIJSKI RAČUN - DEVIZE      9.684,66

1061894445
```

Boravišna pristojba umanjena 50% sukladno čl. 4. Zakona o boravišnoj pristojbi.
Oslobođeno boravišne pristojbe sukladno čl. 3. Zakona o boravišnoj pristojbi.
Boravišna pristojba neoporeziva sukladno čl.33 st.3 Zakona o PDV-u.

Slika 5. Račun za uslugu hotelskog smještaja

Izvor: Poslovna dokumentacija Hoteli Brela d.d.

[85] dr.sc. Željana Aljinović Barać, Računovodstvo obrtnika: ugostitelj i hotelijeri, nastavni materijali, Ekonomski fakultet Split 2016.

Gostima je za uslugu smještaja u trajanju od 4 dana obračunata boravišna pristojba u iznosu od 10,78 eura odnosno 80 kuna. Gost broj jedan i gost broj dva platili su boravišnu pristojbu od 4,31 euro tj. 32 kune. Naplaćena im je boravišna pristojba u iznosu 8 kn po osobi i noćenju za razdoblje glavne sezone i razred turističkog mjesta A, što je vidljivo na slici 4. Gostu broj 3 je sukladno čl.5 Zakona o boravišnoj pristojbi, ista umanjena za 50%. Prema članku 5. Zakona, osobe od navršenih 12 – 18 godina života plaćaju boravišnu pristojbu umanjenu za 50%. Umjesto 4,31 euro odnosno 32 kune, osobi 3 naplaćeno je 2,16 eura tj. 16 kuna. Gostu pod rednim brojem 4. na temelju čl.4. Zakona, prema kojem su djeca do dvanaest godina starosti oslobođena boravišne pristojbe, ista nije naplaćena. Na računu je navedeno da je boravišna pristojba u iznosu 10,78 eura ili 80,00 kn neoporeziva sukladno čl.33. st.3. Zakona o PDV-u. Na slici 5. je vidljivo da je na uslugu smještaja obračunata stopa od 13%, sukladno Zakonu o PDV-u. Osnovica od 8.499,71 kn podliježe porezu od 13% te se dobije iznos od 1.104,95 kn PDV.

Dopunske usluge koje se nude u hotelima, kao Wellness, oporezuju se stopom od 25%. Na slici 6. i 7. prikazan je promet ostvaren u Wellness centru hotela i porezna stopa koja se primjenjuje.

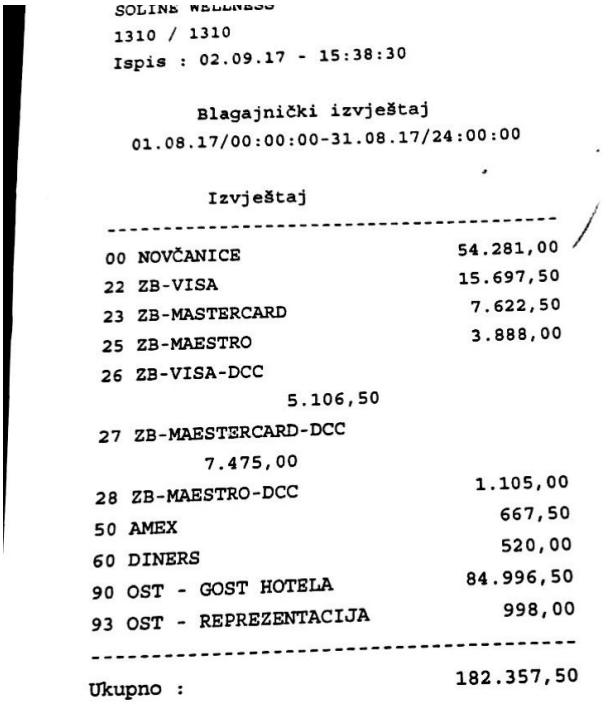

SOLINA WELLNESS
1310 / 1310
Ispis : 02.09.17 - 15:38:30

Blagajnički izvještaj
01.08.17/00:00:00-31.08.17/24:00:00

Izvještaj

00 NOVČANICE	54.281,00
22 ZB-VISA	15.697,50
23 ZB-MASTERCARD	7.622,50
25 ZB-MAESTRO	3.888,00
26 ZB-VISA-DCC	5.106,50
27 ZB-MAESTERCARD-DCC	7.475,00
28 ZB-MAESTRO-DCC	1.105,00
50 AMEX	667,50
60 DINERS	520,00
90 OST - GOST HOTELA	84.996,50
93 OST - REPREZENTACIJA	998,00
Ukupno :	182.357,50

Slika 6. Blagajnički izvještaj Wellness centra

Izvor: poslovna dokumentacija Hoteli Brela d.d.

HOTELI BRELA D.D. - WELLNESS 02.09.17 15:37:29

Izvještaj po poreznim skupinama od 01.08.17 do 31.08.17

Porez	Naziv	Nulta	Osnovica	PDV %	PDV	PP %	PP	Porez	Iznos
01	PDV 25%	0,00	145.886,00	25,00	36.471,50	0,00	0,00	36.471,50	182.357,5
	Ukupno :	0,00	145.886,00		36.471,50		0,00	36.471,50	182.357,5

Slika 7. Izvještaj po poreznim skupinama za kolovoz

Izvor: poslovna dokumentacija Hoteli Brela d.d.

Tijekom kolovoza u blagajnu wellness centra inkasirano je 182.357,50 kuna. Usluge dostupne u wellnessu podliježu oporezivanju stopom 25% kao što je vidljivo na slici 7. Od 182.357,50 kuna ostvarenog prometa, 36.471,50 otpada na PDV.

3.2.4. Financijski izvještaji i pokazatelji poslovanja

Na temelju podataka iz financijskih izvještaja, izvršena je analiza poslovanja poduzeća. Bilanca te račun dobiti i gubitka poduzeća nalaze se u prilogu rada.

U 2017. godini, ukupna aktiva društva se povećala sa 401.997.927 na 484.503.530. Do povećanja aktive došlo je zbog značajnog porasta stavke dugotrajne imovine sa 363.912.993 u 2016. godini na 454.425.049 u 2017. U tekućoj godini vidljiv je porast materijalne imovine, posebice stavki građevinski objekti i postrojenja i oprema. Unutar pasive, dobit tekuće godine se smanjila u odnosu na prethodnu godinu. Zadržana dobit društva se povećala. Dugoročne obveze društva su porasle u odnosu na prethodnu godinu uslijed povećanja obveza prema bankama i drugim financijskim institucijama. Kratkoročne obveze su se također povećale u 2017. godini uslijed povećanih obveza prema povezanim poduzetnicima, dobavljačima i zaposlenicima.

Na temelju podataka iz financijskih izvješća, provodi se analiza pokazatelja uspješnosti poslovanja. Analiza sumira ključne odnose i rezultate koji govore o financijskim performansama tvrtke. U praktičnom smislu, ona obuhvaća praćenje performansi tvrtke radi njihova unapređenja.[86] Dakle, analiza pomaže u definiranju pokazatelja uspješnosti na sljedeći način: [87]

- daje podatke o profitabilnosti, efikasnosti upravljanja aktivom, solventnosti i investicijskom potencijalu,
- osigurava konzistentnu bazu podataka za praćenje smjerova (trendova) kretanja performansi ,
- omogućuje usporedbu pokazatelja uspješnosti tvrtke s ostalim tvrtkama u okruženju,
- omogućuje usporedbu rezultata uspješnosti po dijelovima tvrtke.

3.2.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost se definira kao sposobnost tvrtke da u roku podmiri sve svoje tekuće obveze. Redovito podmirenje tekućih obveza važno je radi toga da ne bi došlo do zastoja u redovitim

[86]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[87]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb

isporukama proizvodnih i poslovnih resursa od dobavljača te blokada novčanog računa u ključnim trenutcima za poslovanje.[88]

Pokazatelj tekuće likvidnosti računa se kao odnos kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. On prikazuje mjeru u kojoj kratkotrajna imovina poduzeća pokriva kratkoročne obveze.[89] Ukoliko je vrijednost pokazatelja veća od 1, može se očekivati da će tekuće obveze biti podmirene na vrijeme. Idealan odnos između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza ovisi o vrsti djelatnosti, no smatra se da je on između 1,8 do 2,0 : 1.[90]Ovaj pokazatelj za poduzeće Hoteli Brela d.d. iznosi 0,42 te se ono može susresti s problemima u podmirivanju kratkoročnih obveza.

Pokazatelj ubrzane likvidnosti stavlja u odnos brzu aktivu (novac, brzo utržive vrijednosne papire i potraživanja od kupaca) i kratkoročne obveze. Zalihe su isključene iz aktive jer je za njihovo pretvaranje u gotovinu potrebno dulje vrijeme ovisno o kategoriji zaliha. Prema iskustvu, idealan pokazatelj nalazi se između 1:1 i 0,8:1.[91] Brzi odnos za Hotele Brela d.d. iznosi 0,40 te je ispod zadanog kriterija.

Pokazatelj trenutne likvidnosti je omjer novca i kratkoročnih obveza. Koeficijent pokazuje pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom odnosno novčanim sredstvima.[92] U konkretnom primjeru on iznosi 0,00283 što je vrlo nizak omjer.

Radno raspoloživi kapital predstavlja razliku između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Iako nije odnos, banke često zahtijevaju predočavanje ovog pokazatelja u svrhu odobravanja robnih ili financijskih kratkoročnih kredita. Ovaj pokazatelj pruža informaciju o tome koliko kapitala stoji na raspolaganju za udovoljavanje tekućim obvezama i neočekivanim novčanim izdacima.[93] Ovaj pokazatelj za poduzeće Hoteli Brela d.d. je negativan i iznosi -34.975.861.

---

[88]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[89]http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf, pristupljeno (28.08.2018.)
[90]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[91]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[92]http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf, pristupljeno (28.08.2018.)
[93]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb

3.2.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Usmjereni su na promatranje dugoročne financijske stabilnosti kroz odnose unutar kapitalne i financijske strukture tvrtke te odnose pojedinih pozicija te strukture s aktivom.[94]Drugim riječima, pokazuju strukturu kapitala i putove kojima poduzeće financira svoju imovinu.[95] Pod kapitalnom strukturom podrazumijeva se struktura ukupnog dugoročnog kapitala tj. ukupnog vlastitog kapitala i dugoročnih izvora posuđenih od banaka i drugih kreditora i investitora koji nisu vlasnici ili dioničari.[96]

Koeficijent zaduženosti je omjer ukupnih obveza i ukupne imovine poduzeća. Pokazuje koliki je postotak imovine nabavljan zaduživanjem. Što je odnos veći, veći je i rizik da poduzeće neće biti u mogućnosti vratiti dug. U pravilu, vrijednost koeficijenta trebala bi biti 50% ili manja.[97]Poduzeće Hoteli Brela d.d. pokazuju vrijednost koeficijenta 34% što je manje od 50% te se poduzeće susreće sa nižim financijskim rizikom.

Koeficijent vlastitog financiranja kao omjer glavnice i ukupne imovine govori koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala. Vrijednost ovog koeficijenta trebala bi biti veća od 50%.[98] Vrijednost koeficijenta za poduzeće Hoteli Brela d.d. je 66%.

Odnos duga i glavnice prikazuje udio ukupnih obveza u kapitalu poduzeća. Kontrolna mjera ovog odnosa je 1. Visoka vrijednost ovog pokazatelja upozorava na moguće teškoće pri vraćanju posuđenih sredstava.[99] Iznos pokazatelja za Hoteli Brela d.d. je 0,51.

Da bismo mogli izračunati pokazatelje profitabilnosti i ekonomičnosti, potreban je račun dobiti i gubitka iz kojeg se uzimaju podaci o prihodima i rashodima poduzeća.[100]Račun dobiti i gubitka prikazan je u prilogu.

---

[94]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[95]http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike/wp-content/uploads/sites/144/2013/04/microsoft_powerpoint_-_2_financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf, (pristupljeno 28.08.2018.)
[96]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[97]http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike/wp-content/uploads/sites/144/2013/04/microsoft_powerpoint_-_2_financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf, (pristupljeno 28.08.2018.)
[98]ibid
[99]ibid
[100]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb

3.2.4.3. Pokazatelji profitabilnosti (rentabilnosti)

Pomoću ovih pokazatelja, procjenjuje se ukupna učinkovitost poslovanja poduzeća. Oni povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama.[101]Mjere se na temelju odnosa povrata ili rente s jedne strane i uloga s druge strane. Ključne odnose u analizi profitabilnosti predstavlja profitna marža te povrat na investirano. [102]

3.2.4.3.1. Profitna marža

Profitna marža je najraširenija mjera profitabilnosti i računa se kao odnos dobitka (profita) i prihoda od prodaje. Razlikuju se sljedeće kategorije profitne marže: [103]

a) bruto profitna marža,
b) operativna profitna marža,
c) profitna marža prije oporezivanja,
d) neto profitna marža,
e) marža neto preostalog profita.

Bruto profitna marža = bruto dobitak / prihod od prodaje.[104] U ovom slučaju, izračunata bruto profitna marža od 9,18% pokazuje da poduzeću Hoteli Brela d.d., nakon pokrića proizvodnih troškova ostaje 9,18% prihoda za pokriće troškova uprave i prodaje, troškova financiranja te za ostvarenje dobitka.

Operativna profitna marža = operativni dobitak / prihod od prodaje. Pokazuje postotak prihoda koji poduzeću ostaje nakon podmirenja svih troškova, osim troškova financiranja. Pokazuje menadžerima koliko bi dobiti prije oporezivanja ostvarili ako bi se poduzeće financiralo iz vlastitih sredstava, bez kredita i posudbi. [105]

[101]http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike/wp-content/uploads/sites/144/2013/04/microsoft_powerpoint_-_2_financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf, (pristupljeno 28.08.2018.)
[102]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[103]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[104]ibid
[105]ibid

Profitna marža prije oporezivanja = dobitak prije poreza / prihod od prodaje. Iznos marže od 9,18% pokazuje da poduzeću, nakon podmirenja svih troškova, ostaje 9,18% prihoda za dobitak koji će biti oporezovan sukladno odredbama Zakona o porezu na dobit. [106]

Neto profitna marža = dobitak poslije poreza / prihod od prodaje.[107] Poduzeće Hoteli Brela d.d. ostvarilo je neto profitnu maržu od 7,44%. Dakle, poduzeću od ostvarenih prihoda za prodano ostaje 7,44% dobitka na raspolaganju.

Marža neto preostalog profita = (dobitak poslije poreza / tržišna cijena kapitala) – 1. Tržišna cijena kapitala računa se kao umnožak uloženog vlastitog kapitala i tržišne stope na posuđeni kapital u % kapitala. Ova marža pokazuje koliko su veći profit ostvarili dioničari ulaganjem u društvo nego što bi ga ostvarili da su investirali kapital po postojećoj tržišnoj cijeni kapitala. [108]

3.2.4.3.2. Povrat na investirano ili povrat na korišteni kapital

Ovo je važan pokazatelj koji govori o menadžerskoj efikasnosti u korištenju raspoloživih resursa. Može biti upotrijebljen na bilo kojoj razini poslovanja odnosno za društvo u cjelini i na razini njegovih dijelova. [109]

Stopa povrata imovine (ROA) = neto dobit / ukupna aktiva.[110]Stopa povrata imovine od 1,83% pokazuje da je na 100 investiranih novčanih jedinica u aktivu društva ostvareno 1,83 novčane jedinice neto dobiti.

Povrat na ukupni vlastiti kapital = dobit poslije oporezivanja / ukupni vlastiti kapital. [111]Vrijednost pokazatelja od 2,79% pokazuje da 100 novčanih jedinica vlastitog kapitala odbacuje 2,79 jedinica dobitka, koji se može rasporediti na pričuve, dividendu i zadržani dobitak.

---

[106]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[107]ibid
[108]https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/5%20-%20Analiza%20pokazatelja%20uspje%C5%A1nosti.pdf, (pristupljeno 28.08.2018.)
[109]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[110]http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike/wp-content/uploads/sites/144/2013/04/microsoft_powerpoint_-_2_financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf, (pristupljeno 28.08.2018.)
[111]Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb

3.2.4.3. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos ostvarenih prihoda i rashoda. Pokazuju ostvarene prihode po jedinici rashoda. Vrijednost pokazatelja manja od 1 ukazuje na gubitak u poslovanju. [112]

Ekonomičnost ukupnog poslovanja = ukupni prihodi / ukupni rashodi. Vrijednost pokazatelja od 1,09 ukazuje da jedinica rashoda stvara 1,09 novčanih jedinica prihoda.[113]

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti = prihod od poslovne aktivnosti / rashod od poslovne aktivnosti. U konkretnom slučaju iznosi 1,12. [114]

Ekonomičnost financiranja = financijski prihod / financijski rashod.[115] Za Hotele Brela d.d. ekonomičnost financiranja iznosi 0,52.

[112] http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike/wp-content/uploads/sites/144/2013/04/microsoft_powerpoint_-_2_financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf, (pristupljeno 28.08.2018.)
[113] Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb
[114] http://www.efos.unios.hr/financijski-menadzment-za-poduzetnike/wp-content/uploads/sites/144/2013/04/microsoft_powerpoint_-_2_financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf, (pristupljeno 28.08.2018.)
[115] ibid

4. ZAKLJUČAK

Hotelijerska djelatnost specifična je zbog raznolikosti usluga koje pruža. Poslovanje hotelijera regulirano je Zakonom o računovodstvu, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Zakonom o porezu na dobit i Zakonom o porezu na dodanu vrijednost. Budući da se hoteli bave pružanjem usluga smještaja, posluživanjem hrane te točenjem pića domaćem i stranom stanovništvu, potrebno je napomenuti i Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti koji propisuje uvjete za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

Hotel je objekt namijenjen pružanju usluga smještaja i prehrane korisnicima usluge odnosno gostima. Danas su hoteli dio globalnog poduzetništva poznatog pod nazivom turizam. Hotelijerstvo kao djelatnost utječe na razvoj turizma i doprinosi ukupnom gospodarskom razvoju zemlje.

Osim usluga koje pruža, specifičnost hotelijerske djelatnosti vidljiva je u posebnoj stopi PDV-a za usluge smještaja od 13%. S aspekta točenja i posluživanja pića, na alkoholna i bezalkoholna pića te piva i vina, osim PDV-a, obračunava se i porez na potrošnju kojeg propisuje grad ili općina. Maksimalna stopa poreza na potrošnju iznosi 3%.

Korisnici usluga hotelskog smještaja obvezni su za svoj boravak platiti boravišnu pristojbu. Za hotelijere, boravišna pristojba je prolazna stavka koja ne podliježe oporezivanju.

LITERATURA:

1.. Aljinović Barać Ž. (2016.), Računovodstvo obrtnika: ugostitelji i hotelijeri, nastavni materijali, Ekonomski fakultet Split

2. Belak V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, Računovodstvo, revizija i financije, Zagreb

3. Ferišak V.(2006.) : Nabava: politika, strategija, organizacija, management, 2., aktualizirano i dopunjeno izdanje Zagreb: vlast. nakl.

4. Kukić S., Markić B., (2006.): Metodologija društvenih znanosti; metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Mostar

5. Mamić Sačer I., Ramač Posavec S., (2012.): Analiza problema praktične primjene međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj, ekonomski pregled, 63 (9-10) 541-560

6. Markota Lj.,(2016.), Posebnosti pri izradi godišnjeg obračuna ugostitelja i hotelijera, RRiF, Zagreb, br. 2, str. 29-43.

7. Narodne novine, Zakon o računovodstvu, broj 120 i broj 78, Narodne novine d.d. Zagreb

8. Narodne novine (2015.), Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, broj 86, Narodne novine d.d. Zagreb

9. Narodne novine, Međunarodni računovodstveni standard 1, br.136/09, 8/10, 65/10, 58/11, Narodne novine d.d. Zagreb

10. Narodne novine, Međunarodni računovodstveni standard 18, br. 136/09, Narodne novine d.d. Zagreb

11. Narodne novine (2016.), Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, broj 121, Narodne novine d.d. Zagreb

12. Narodne novine (2017.), Zakon o porezu na dobit, broj 115, Narodne novine d.d. Zagreb

13. Narodne novine (2016.), Zakon o porezu na dodanu vrijednost, broj 115, Narodne novine d.d. Zagreb

14. Narodne novine, Zakon o boravišnoj pristojbi, broj 158, Narodne novine d.d. Zagreb

15. Perkušić D., (2016.): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split

16. Računovodstvo i financije, prosinac 2017, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, br. 12, str. 6-9.

17. Računovodstvo, revizija i financije (2016.), RRiF br. 2/16, str. 38-39. RRiF Zagreb

18. Zelenika R.,(2000.): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, 4.izdanje, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka.

19. Žager K., Vasiček V., Žager L.,(2001.): Računovodstvo za neračunovođe s osnovama računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

Internetski izvori:

1. https://bib.irb.hr/datoteka/524444.B.Ramljak Računovodstvene politike.doc, (pristupljeno 17.08.2018.)

2. https://www.bluesunhotels.com/EasyEdit/UserFiles/2018/Burza/Brela/hb-godisnji-izvjestaj-za-2017.pdf, (pristupljeno 20.08.2018.)

3. http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf, pristupljeno (28.08.2018.)

4.http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Ra%C4%8Dunovodstveni%20proces.pdf, (pristupljeno 20.08.2018.)

5. Odbor za standarde financijskog izvještavanja, http://www.osfi.hr/, (pristupljeno 10.08.2018)

6. Perčević H. , Definicija, vrste i primjena konta, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Definicija%20i%20primjena%20konta.pdf, (pristupljeno 10.08.2018.)

7. Perčević H, Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet Zagreb, http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf (pristupljeno 15.8.2018.)

8. https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro1621, (pristupljeno 20.08.2018)

9. . https://www.porezna-uprava.hr/PdviEu/Documents/Uputa%20o%20obvezi%20izdavanja%20ra%C4%8Duna%20prema%20propisima%20u%20nadle%C5%BEnosti%20PU%20(24.07.2013.).pdf, pristupljeno (20.08.2018.)

10. http://recupero.com.hr/blog-objava/biljeske-uz-financijske-izvjestaje/, (pristupljeno 17.08.2018.)

11. https://www.veleri.hr/files/datotekep/nastavni_materijali/k_poduzetnistvo_s1/5%20-%20Analiza%20pokazatelja%20uspje%C5%A1nosti.pdf, (pristupljeno 28.08.2018.)

SAŽETAK

Cilj ovog rada bio je prikazati specifičnosti u računovodstvu hotelijera. Teorijski dio prikazuje regulatorni okvir za poslovanje hotelijera u Republici Hrvatskoj. U empirijskom dijelu dane su informacije o poduzeću Hoteli Brela d.d. Na temelju poslovne dokumentacije poduzeća, prikazano je knjiženje poslovnih promjena u hotelijerstvu te njihove specifičnosti. Napravljena je analiza poslovanja na temelju podataka iz financijskih izvještaja.

Ključne riječi:

Hotelijerstvo, računovodstvo, ugostiteljstvo

SUMMARY

The aim of this paper was to show the specificity in hotel accounting. The theoretical part shows the regulatory framework for the hotel business in the Republic of Croatia. In the empirical part, information about Hotels Brela d.d. were given. Based on business documentation, the entries of business changes in hotel business and their specificis are shown. A business analysis was made based on the data in the financial statements.

Key words:

Hotel business, accounting, catering

PRILOZI

1. Bilanca

Obveznik: HOTELI BRELA DD

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
1	2	3	4
		31.12.2016.	31.12.2017.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001		
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	002	383.912.993	454.425.049
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003	233.519	170.508
1. Izdaci za razvoj	004		
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	233.519	170.508
3. Goodwill	006		
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007		
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008		
6. Ostala nematerijalna imovina	009		
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010	355.919.720	448.370.829
1. Zemljište	011	106.388.827	106.407.539
2. Građevinski objekti	012	242.482.136	318.257.822
3. Postrojenja i oprema	013	5.872.082	17.400.516
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014		3.425.603
5. Biološka imovina	015		
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016	6.500	2.731.206
7. Materijalna imovina u pripremi	017	1.370.175	147.943
8. Ostala materijalna imovina	018		
9. Ulaganje u nekretnine	019		
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (021 do 028)	020	4.522.096	2.882.395
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	021		
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	022	3.339.896	1.680.195
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	023	1.182.200	1.202.200
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	024		
5. Ulaganja u vrijednosne papire	025		
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	026		
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	027		
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	028		
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029	3.237.658	3.021.517
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	030		
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	031		
3. Ostala potraživanja	032	3.237.658	3.021.517
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	033		
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	034	37.031.415	27.551.845
I. ZALIHE (036 do 042)	035	1.142.326	1.242.372
1. Sirovine i materijal	036	965.181	1.161.449
2. Proizvodnja u tijeku	037		
3. Gotovi proizvodi	038		
4. Trgovačka roba	039	42.335	37.427
5. Predujmovi za zalihe	040	134.810	43.496
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	041		
7. Biološka imovina	042		
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043	3.451.644	9.959.065
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	044	1.455.782	2.491.039
2. Potraživanja od kupaca	045	1.424.415	3.094.710
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	046		
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	047		
5. Potraživanja od države i drugih institucija	048	524.172	4.371.329
6. Ostala potraživanja	049	47.275	1.987
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050	32.276.149	16.178.480
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	051		
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	052	32.011.626	15.928.536
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	053		
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	054		
5. Ulaganja u vrijednosne papire	055		
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	056		
7. Ostala financijska imovina	057	264.523	249.944
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	058	161.296	171.928
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	059	1.053.519	2.526.636
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060	401.997.927	484.503.530
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	061		

PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE(063+064+065+071+072+075+078)	062	**323.285.271**	**331.644.862**
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063	208.341.700	208.341.700
II. KAPITALNE REZERVE	064		
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065	**5.455.860**	**6.275.953**
1. Zakonske rezerve	066	5.455.860	6.275.953
2. Rezerve za vlastite dionice	067		
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	068		
4. Statutarne rezerve	069		
5. Ostale rezerve	070		
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071	62.864.613	62.864.613
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	072	**30.221.219**	**45.803.005**
1. Zadržana dobit	073	30.221.219	45.803.005
2. Preneseni gubitak	074		
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	075	**16.401.879**	**8.359.591**
1. Dobit poslovne godine	076	16.401.879	8.359.591
2. Gubitak poslovne godine	077		
VII. MANJINSKI INTERES	078		
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079	**446.362**	**386.379**
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	080	446.362	386.379
2. Rezerviranja za porezne obveze	081		
3. Druga rezerviranja	082		
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083	**41.711.831**	**88.973.270**
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	084		
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085		
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	086	27.912.282	75.173.721
4. Obveze za predujmove	087		
5. Obveze prema dobavljačima	088		
6. Obveze po vrijednosnim papirima	089		
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	090		
8. Ostale dugoročne obveze	091		
9. Odgođena porezna obveza	092	13.799.549	13.799.549
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093	**33.998.155**	**60.787.768**
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	094	1.514.428	17.119.607
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095		
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	096	23.922.522	22.930.379
4. Obveze za predujmove	097	1.301.118	812.257
5. Obveze prema dobavljačima	098	4.264.111	17.193.166
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099		
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	100	398.042	210.647
8. Obveze prema zaposlenicima	101	1.381.976	1.609.720
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102	1.209.958	905.992
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	103		
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104		
12. Ostale kratkoročne obveze	105	6.000	6.000
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106	2.556.306	2.711.251
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107	**401.997.927**	**484.503.530**
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108		
DODATAK BILANCI(popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani financijski izvještaj)			
A) KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice	109		

2. Račun dobiti i gubitka

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	**111**	**108.463.676**	**110.510.608**
1. Prihodi od prodaje	**112**	105.855.806	99.620.831
2. Ostali poslovni prihodi	**113**	2.607.870	10.889.777
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	114	86.118.690	98.900.046
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	**115**		
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	**116**	**25.202.418**	**25.438.469**
a) Troškovi sirovina i materijala	117	16.030.940	16.031.849
b) Troškovi prodane robe	118	23.666	25.402
c) Ostali vanjski troškovi	119	9.147.812	9.381.218
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	**120**	**26.137.872**	**30.412.945**
a) Neto plaće i nadnice	121	16.781.372	19.653.406
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	122	5.665.636	6.525.467
c) Doprinosi na plaće	123	3.690.864	4.234.072
4. Amortizacija	**124**	12.634.912	17.620.263
5. Ostali troškovi	**125**	19.200.642	19.829.873
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	**126**	**78.045**	**4.819**
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	127		
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	128	78.045	4.819
7. Rezerviranja	**129**	2.496.822	2.125.930
8. Ostali poslovni rashodi	**130**	368.179	3.467.747
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	**131**	**2.471.520**	**2.723.370**
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s	**132**	1.731.973	1.442.430
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s	**133**	739.547	1.280.940
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	**134**		
4. Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine	**135**		
5. Ostali financijski prihodi	**136**		
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	**137**	**4.022.748**	**5.179.710**
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	**138**	86.898	298.019
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim	**139**	3.935.850	4.881.691
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	**140**		
4. Ostali financijski rashodi	**141**		
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	**142**		
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	**143**		
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	**144**		
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	**145**		
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	**146**	**110.935.196**	**113.233.978**
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	**147**	**90.141.638**	**104.079.756**
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	**148**	**20.793.558**	**9.154.222**
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	149	20.793.558	9.154.222
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	**150**	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	**151**	4.391.679	1.739.938
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	**152**	**16.401.879**	**7.414.284**
1. Dobit razdoblja (149-151)	**153**	16.401.879	7.414.284
2. Gubitak razdoblja (151-148)	**154**	0	0